

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Ինֆորմացիոն հաղորդագրություն ՍՄԿ Կենտկոմի պլենումի մասին
Յուրի Վլադիմիրովիչ Անդրուպով

«Պատմա-բանասիրական հանդեսի» խմբագրությանը 7

Հ Ո Դ Վ Ա Մ Ն Ե Ր

Խոչարեկյան Վ. Ե.—Հայկական ՍՍՀ արդյունաբերությունը ՍՍՀՄ կալմավորման 60 տարիների ընթացքում	8
Արզումանյան Մ. Վ.—Սուրեն Սպանդարյան (ծննդյան 100-ամյակի առթիվ)	20
Սարխյան Ս. Ն.—Արսեն Տերտերյան (ծննդյան 100-ամյակի առթիվ)	35
Տեր-Պետրոսյան Լ. Հ.—Եվսեբիոս Եմեսացու «Ութամատյանի մեկնությունը» և թարգմանության տեղություն հարցերը V դարի հայ մատենագրության մեջ	56
Իսրահայել Յու. Գ. (Մոսկվա)—Հյուպատոսական հիմնարկությունները Հայաստանի պատմության մեջ (ոուսերեն)	69
Յակոբսոն Ռ. (Քեմբրիջ, ԱՄՆ)—Հին հայկական ՎԱՀԱԳՆԸ համեմատական առասպելաբանության լույսի տակ (ոուսերեն)	80

Հ Ա Ղ Ո Ր Ի Ո Ւ Մ Ն Ե Ր

Ղասաբյան Զ. Մ.—Էջեր հայ-բուլղարական կապերի պատմությունից	84
Հակոբյան Ա. Մ.—Կարսի մարզի գյուղացիության սոցիալական կազմը (ըստ 1917 թ. գյուղատնտեսական հաշվահամարի նյութերի)	94
Ղազարյան Մ. Մ.—Երվանդ Ոսկան (քանդակագործը, նկարիչը, մանկավարժն ու հնագետը)	105
Հակոբյան Ա. Հ.—Գարգարացիները ըստ անտիկ և հայկական սկզբնաղբյուրների	116
Գոլց Հերման (Հալե)—Հայ ժողովրդի մեծ բարեկամը (Ի. Լեփսիուսի նորահայտ փաստաթղթերի կապակցությամբ (ոուսերեն))	131
Զինչեկո Ա. Լ. (Վիննիցա)—Աջափնյա Ուկրաինայի հայկական զաղթօջախների պատմության շուրջը (ոուսերեն)	137
Դեմիրիսյան Ա. Հ.—Հին Հայաստանի եռամաս հորինվածքների սիմվոլիկայի հարցի շուրջը (ոուսերեն)	154
Ամիրբեկյան Ռ. Ի.—Մատենադարանի աֆղանական ձեռագրի մանրանկարները (ոուսերեն)	165

ԲԱՆԱՎԵՃԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Իշխանյան Ռ. Ա.—Հայերենի շարահյուսության հարցեր 177

Գ Բ Ա Ն Ո Ս Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Փռլադյան Ա. Պ.—Օտար աղբյուրները Հայաստանի և հայերի մասին, 11. արաբական աղբյուրներ, Բ. Իբն Ալ-Ասիր. թարգմ., առաջաբանը և ծան. Ա. Տեր-Ղևոնդյանի	189
Ջուլալյան Մ. Կ.—Չլդրի էյալեթի Ջաբա դաֆթարը. թուրքերեն բնագիրը վրացերեն թարգմ., ուսումնասիրությամբ հանդերձ, Մ. Սվանիձեի	192
Մեշչերսկայա Ն. Ն. (Լենինգրադ), Ստեպանենկո Վ. Պ. (Տյումեն)—Կովկասը և Բյուզանդիան. պրակ 1, 2 (ոուսերեն)	194

ԳԻՏԱԿԱՆ ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱ

Պետրոսյան Հ. Լ. Գառնիի ենթաջնարակային նկարագրողումով խեցեղենը	199
Քուսյան Վ. Գ.—Լալինովի կազմած մի փաստաթղթի մասին (ոուսերեն)	209

Լ Ր Ա Տ Ո Ւ

Ալեքսանյան Ս.—ՀՍՍՀ ԳԱ ընդհանուր ժողովը՝ նվիրված ՍՍՀՄ կալմավորման 60-ամյակին, ՀՍՍՀ ԳԱ ընդհանուր ժողովը հանրապետության գյուղատնտեսության միևնույնության մասնակցությամբ	214
Հովսեփյան Լ. Ս.—Միջազգային հայերենագիտական գիտաժողովը	216
Հմայակյան Ս. Գ.—Բրոնզի և վաղ երկաթի դարաշրջանի մշակութային պրոգրեսին նվիրված համամիութենական գիտաժողովը	222
Մնացականյան Ս. Ս.—Հայաստանի մշակույթի և արվեստի պրոբլեմներին նվիրված V հանրապետական գիտական կոնֆերանսը (ոուսերեն)	224
Թավադալյան Ն. Ա. — Մատուր Աղայան	229
Տիրացյան Գ. Ա. — Ալեքսանդր Սահյան	231
«Պատմա-բանասիրական հանդեսի» 1982 թ. նախորդ համաժողովի բովանդակությունը	233

СОДЕРЖАНИЕ

Информационное сообщение о Пленуме ЦК КПСС
Юрий Владимирович Андропов

Редакции «Историко-филологического журнала»	7
---	---

СТАТЬИ

Ходжабекян В. Е.—Промышленность Армянской ССР за 60-летие со времени образования СССР	8
Арзуманян М. В.—Сурен Спандарян (к 100-летию со дня рождения)	20
Саринян С. Н.—Арсен Тертерян (к 100-летию со дня рождения)	35
Тер-Петросян Л. А.—«Толкование на Восьмикнижие» Евсевия Эмесского и вопросы теории перевода в армянской литературе V века	56
Барсегов Ю. Г. (Москва) — Консульские учреждения в истории Армении (на русском языке)	69
Якобсон Р. (Кембридж, США) — Древнеармянский ВАХАГН в свете сравнительной мифологии (на русском языке)	80

СООБЩЕНИЯ

Касабян З. М.—Страницы из истории армяно-болгарских связей	84
Акопян А. М.—Социальный состав крестьянства Карсской области (по материалам сельскохозяйственной переписи 1917 года)	94
Казарян М. М.—Ерванд Воскан (скульптор, живописец, педагог и археолог)	105
Акопян А. А.—Гаргарейцы по античным и армянским источникам	116
Гольц Герман (Галле) — Большой друг армянского народа (в связи с вновь найденными документами И. Лепсуса) (на русском языке)	131
Зинченко А. Л. (Винница) — К истории армянских колоний на Правобережной Украине (на русском языке)	137
Демирханян А. Р.—К проблеме символики трехчастных композиций Древней Армении (на русском языке)	154
Амирбекян Р. И.—Миниатюры афганской рукописи Матенадарана (на русском языке)	165

ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ

Ишханян Р. А.—Некоторые вопросы армянского синтаксиса	177
---	-----

РЕЦЕНЗИИ

Поладян А. П.—Иностранные источники об Армении и армянах, 11. Арабские источники, 2. Ибн ал-Асир. Пер., предисл. и прим. А. Тер-Гевондяна	189
Зулалян М. К.—Налоговый реестр округа Члдыр. Турецкий подлинник с грузинским пер. и исследованием М. Сванидзе	192
Мешерская Е. Н. (Ленинград), Степаненко В. П. (Тюмень) — Кавказ и Византия. Вып. 1, 2 (на русском языке)	194

НАУЧНАЯ ИНФОРМАЦИЯ

Петросян Г. Л.—Гарнийская керамика с подглазурной росписью	199
Тунян В. Г.—Об одном документе, составленном Е. Лачиновым (на русском языке)	209

ХРОНИКА

Алексян М.—Общее собрание АН Армянской ССР, посвященное 60-летию образования СССР. Общее собрание АН Армянской ССР с участием Министрства сельского хозяйства республики	214
Овсепян Л. С.—Международный арменоведческий симпозиум	216
Амаякян С. Г.—Всесоюзный симпозиум, посвященный культурному прогрессу в эпоху бронзы и раннего железа	222
Мнацаканян С. С.—V Республиканская научная конференция по проблемам культуры и искусства Армении (на русском языке)	224
Гавакалян Н. А.— Цатур Агаян	229
Тирацян Г. А.— Александр Саинян	231
Содержание предыдущих номеров «Историко-филологического журнала» за 1982 год	234

C O N T E N T S

*Information on the Plenary Meeting of the Central Committee of the CPSU
Yuri Vladimirovich Andropov*

To the editorial office of the „Historico-philological Journal“ 7

A R T I C L E S

- Khojabekian V. E.—The Industry of the Armenian SSR in the Sixty
Years since the Formation of the USSR 8
- Arzoumanian M. V.—Souren Spandarian (on his birth centenary) . . . 20
- Sarinian S. N.—Arsen Terterian (on his birth centenary) 35
- Ter-Petrossian L. H.—The „Interpretation in Eight Books“ by Eusebius
of Emesa and Issues Concerning the Theory of Translation in the 5th
Century Armenian Literature 56
- Barseghov Yu. G. (Moscow)—Consular Establishments in the History of
Armenia (in Russian) 69
- Jakobson R. (Cambridge, USA)—Old Armenian VAHAGN in the Light
of Comparative Mythology (in Russian) 80

R E P O R T S

- Ghassabian Z. M.—Pages from the History of Armeno-Bulgarian Rela-
tions 84
- Hakopian A. M.—The Social Structure of the Peasantry in the Province of
Kars (by the agricultural census of 1917) 94
- Ghazarian M. M.—Yervand Voskan (the sculptor, painter, pedagogue and
archaeologist) 105
- Hakopian A. H.—The Gargarians according to Antique and Armenian
Sources 116
- Goltz Hermann (Halle)—The Great Friend of the Armenian People (in
the connection of newly-found documents of J. Lepsius) (in Russian) . . 131
- Zinchenko A. L. (Vinnitsa)—To the History of the Armenian Colonies in
Right-bank Ukraine (in Russian) 137
- Demirkhanian A. H.—On the Problem of the Symbolism of Three-part
Compositions in Old Armenia (in Russian) 154
- Amirbekian R. I.—The Miniatures of the Afghan Manuscript in Matena-
daran (in Russian) 165

D I S C U S S I O N S

- Ishkhanian R. A.—Issues on Armenian Syntax 177

B O O K R E V I E W S

- Poladian A. P.—Foreign Sources on Armenia and the Armenians, 11.
Arab Sources, 2. Ibn al-Asir. Translated, introduced and annotated by
A. Ter-Ghevondian 189
- Zoulalian M. K.—The Tax Ledger of the District of Chelder. Translated
from the Turkish Original into Georgian and investigated by M. Svanidze
Meshcherskaya E. N. (Leningrad), Stepanenko V. P. (Tyumen)—
The Caucasus and Byzantium, parts 1,2 (in Russian) 194

S C I E N C E N E W S

- Petrossian H. L.—The Pottery with Underglaze Painting of Garni . . . 199
- Toonian V. G.—On a Document Compiled by E. Lachinov (in Russian) . . 209

N E W S

- Alexanian M.—The General Assembly of the Armenian Academy of Scien-
ces Dedicated to the 60th Anniversary of the Formation of the USSR.
General Assembly of the Armenian Academy of Sciences with the Parti-
cipation of the Republic's Ministry of Agriculture 214

Hovsepian L. S.—International Symposium on Armenistics	21
Hemayakian S. G.—All-Union Symposium Devoted to the Cultural Progress of the Bronze and Early Iron Ages	25
Mnatsakanian S. S.—V Republican Conference on the Cultural and Art Problems of Armenia (in Russian)	25
Tavakalian N. A.— <u>Tsatour Aghayan</u>	27
Tiratsian G. A.— <u>Alexander Sahinian</u>	27
<i>Contents of the previous issues of the "Historico-Philological Journal" for 1982</i>	27

Տեխ. խմբագիր Լ. Ա. Ազիզբեկյան

Խմբագրության հասցեն՝ Երևան—19, Բարեկամության 24-դ, հտ. 58-18-72
 Адрес редакции: Ереван—19, ул. Барикамютян, 24-Г; тел. 58-18-72
 Address: 24-G Barekamutian St., Yerevan, Armenia, USSR; tel. 58-18-72

ՎՖ 06310	Հրատ. 5799	Պատվեր 1022	Տպարանակ 1
Հանձնված է արտադրության 28. 09. 1982 թ., ստորագրված է տպագրության 21. 12. 1982 Տպագրական 15.0 մամուլ+1 ներդիր, պայմանական 21.0 մամուլ, Հրատ. 21.30 մամուլ Թուղթ № 1, 70×108 ¹ / ₁₆ Գինը 1 ո. 30 կոպ.			
Հայկական ՍՍՀ ԳԱ հրատարակչության եռեռնի տպարան, Երևան, Բարեկամության 24			
ВФ 06310	изд. 5799	заказ 1022	Тираж
Сдано в набор 28.09.1982 г. Подписано к печати 21.12.1982 г. Бумага № 1, 70×108 ¹ / ₁₆ , печ. 15,0 л.+1 вклейка, усл. 21,0 л., изд. 21,30 л. Цена 1 р.			
Типография Издательства Академии наук Армянской ССР, Ереван, Барикамютян			